КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 2 жовтня 2026 р. № 1215

Київ

Про затвердження Стандарту професійної освіти

Відповідно до частини першої статті 48 Закону України “Про професійну освіту” Кабінет Міністрів України **постановляє**:

1. Затвердити Стандарт професійної освіти, що додається.

2. Визнати такою, що втратила чинність, постанову Кабінету Міністрів України від 20 жовтня 2021 р. № 1077 “Про затвердження Державного стандарту професійної (професійно-технічної) освіти” (Офіційний вісник України, 2021 р., № 84, ст. 5383).

3. Ця постанова набирає чинності з дня її опублікування та застосовується з 1 січня 2027 року.

Прем’єр-міністр України **С. КОРЕЦЬКИЙ**

Інд. 28

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 2 жовтня 2026 р. № 1215

СТАНДАРТ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

1. Стандарт професійної освіти (далі — Стандарт) визначає вимоги до обов'язкових компетентностей та результатів навчання здобувачів професійної освіти (далі — здобувачі освіти), освітніх програм для здобуття освітньої кваліфікації "спеціаліст", що відповідає 4 рівню Національної рамки кваліфікацій.

2. Стандарт є обов'язковим для використання закладами професійної освіти, іншими суб'єктами освітньої діяльності (далі — заклади освіти), які забезпечують здобуття особами освітньої кваліфікації "спеціаліст", крім військових закладів професійної освіти та закладів освіти із специфічними умовами навчання, що провадять освітню діяльність за типовими освітніми програмами, затвердженими центральними органами виконавчої влади, до сфери управління яких належать такі заклади, або використовують стандарти спеціалізованої освіти, затверджені центральними органами виконавчої влади, до сфери управління яких належать зазначені заклади, та які забезпечують формування та реалізують державну політику у відповідних сферах.

3. У цьому Стандарті терміни вживаються в такому значенні:

академічна година — мінімальна облікова одиниця навчального часу тривалістю 45 астрономічних хвилин, що застосовується для планування та обліку теоретичної, практичної підготовки, контрольних заходів, години консультації та самостійної роботи;

програмні результати навчання — обов'язкові результати навчання, передбачені Стандартом, відповідним професійним стандартом, а у разі його відсутності — кваліфікаційною характеристикою відповідної професії, та результати навчання, визначені освітніми компонентами для вільного вибору здобувачів освіти, корекційно-розвитковим складником для осіб з особливими освітніми потребами (за потреби), які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити, виміряти та які здобувач освіти здатен продемонструвати;

рівень професійної освіти — завершений етап професійної освіти, що характеризується рівнем складності освітньої програми, сукупністю результатів навчання та компетентностей, які визначені Стандартом, відповідним професійним стандартом, та відповідає 4 рівню Національної рамки кваліфікацій;

спеціаліст — освітня кваліфікація, яка відповідає 4 рівню Національної рамки кваліфікацій, здобувається на рівні професійної освіти та

присуджується закладом освіти за результатами успішного виконання здобувачем освіти освітньої програми та наявності сертифіката про присвоєння/підтвердження професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій), які відповідають 3—5 рівням Національної рамки кваліфікацій.

Термін “кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи” вживається у значенні, наведеному в Законі України “Про вищу освіту”.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Законах України “Про освіту”, “Про повну загальну середню освіту”, “Про професійну освіту”, “Про фахову передвищу освіту”, “Про вищу освіту” та інших нормативно-правових актах.

4. Стандарт є основою для розроблення освітньої програми для здобуття освітньої кваліфікації “спеціаліст” (далі — освітня програма) відповідно до вимог статті 15 Закону України “Про професійну освіту”.

5. Освітня програма включає освітні компоненти (навчальні модулі, навчальні предмети, дисципліни, інтегровані курси, виробничу практику, виробниче навчання), спрямовані на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання для здобуття освітньої кваліфікації “спеціаліст” та професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій) відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій.

6. Обсяг освітньої програми (крім освітніх програм спеціалізованої освіти та типових освітніх програм закладів освіти із специфічними умовами навчання) становить від 40 до 180 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі — ЄКТС). Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 академічних годин, з яких не менш як 24 години навчальних занять та не більш як 6 годин самостійної роботи здобувача освіти. Вимоги до обсягу освітньої програми залежно від базового рівня освіти вступника, рівня Національної рамки кваліфікацій та кількості присвоєних професійних кваліфікацій наведено у додатку 1.

7. Обсяг обов’язкових освітніх компонентів, які формують та/або розвивають ключові компетентності, результати навчання з основ національного спротиву, фізичної культури, правил дорожнього руху, загальних питань охорони праці становить не більш як 11 кредитів ЄКТС.

8. Обов’язкові ключові компетентності освітньої кваліфікації “спеціаліст” визначені у додатку 2.

Обов’язкові ключові компетентності здобувачів освіти з особливими освітніми потребами, включно з особами з інвалідністю, формуються, демонструються та оцінюються з урахуванням їх індивідуальних потреб, функціональних можливостей і способів сприйняття, опрацювання, комунікації та відтворення інформації. Для цього можуть використовуватися доступні формати подання інформації, українська

жестова мова, альтернативна та додаткова комунікація, допоміжні технології, технічні засоби та інші форми підтримки, що забезпечують рівний доступ до освітнього процесу та оцінювання результатів навчання.

9. Зміст обов'язкових результатів навчання формується:

із загальних питань охорони праці відповідно до вимог нормативно-правових актів з питань охорони праці та навчальної програми освітнього компонента "Охорона праці", обсяг якої становить не менш як 30 академічних годин. Окремі питання (розділи) охорони праці, безпеки праці для конкретних професійних кваліфікацій включаються до змісту інших освітніх компонентів, визначених освітньою програмою;

з національно-патріотичного виховання як складова наскрізного виховного процесу відповідно до законодавства;

з фізичної культури під час навчальних занять, які проводяться не менше трьох академічних годин на тиждень теоретичної підготовки, визначеної освітньою програмою для здобувачів освіти віком до 18 років;

щодо дотримання правил дорожнього руху, формування належної дорожньої культури, безпеки дорожнього руху, передбачених Типовою програмою з навчання населення Правил дорожнього руху, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 1 липня 2009 р. № 670 (Офіційний вісник України, 2009 р., № 50, ст. 1697), та/або Типовою навчальною програмою підготовки та перепідготовки водіїв транспортних засобів, затвердженою постановою Кабінетом Міністрів України від 2 березня 2010 р. № 229 (Офіційний вісник України, 2010 р., № 16, ст. 749; 2021 р., № 81, ст. 5172).

10. Обов'язкові результати навчання та компетентності, необхідні для здобуття професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій), визначаються професійним стандартом, а у разі його відсутності — кваліфікаційною характеристикою конкретної професії, з урахуванням сучасних вимог/потреб ринку праці та об'єднуються в освітні компоненти.

11. Заклад освіти в освітній програмі може мати інші складники, які передбачатимуть вивчення української мови, історії України, спеціального курсу про наслідки збройної агресії Російської Федерації проти України та протидію російській пропаганді, подолання освітніх втрат за рівнем повної загальної середньої освіти, необхідних для здобуття професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій), а також формування загальнокультурних і громадянських компетентностей, розвиток критичного та інженерного мислення, зокрема за індивідуальною освітньою траєкторією.

12. Обсяг освітньої програми у кредитах ЄКТС залишається незмінним незалежно від її складників (форми здобуття професійної освіти, одночасного здобуття профільної середньої освіти професійного спрямування, наявності особливих освітніх потреб, індивідуальної освітньої

траєкторії, результатів оцінювання та/або визнання результатів навчання, повних та/або часткових професійних кваліфікацій, раніше здобутих шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти).

13. Для здобуття освітньої кваліфікації “спеціаліст” заклад освіти має право визнати результати навчання, передбачені Стандартом, професійним стандартом та/або освітньою програмою, які були раніше здобуті здобувачем освіти шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, та перезарахувати до 50 відсотків загального обсягу освітньої програми (у кредитах ЄКТС) у порядку, визначеному законодавством.

14. Здобуття освіти особами з особливими освітніми потребами, яким не протипоказане навчання за обраною (обраними) професійною кваліфікацією (професійними кваліфікаціями), забезпечується відповідно до законодавства, зокрема Порядку організації інклюзивного навчання у закладах професійної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 636 (Офіційний вісник України, 2019 р., № 59, ст. 2031; 2026 р., № 72, ст. 4735).

15. Обсяг освітніх компонентів вільного вибору становить не більше 15 відсотків загального обсягу освітньої програми (у кредитах ЄКТС). Зміст освітніх компонентів для вільного вибору формується з урахуванням можливостей закладу освіти, інтересів і потреб здобувачів освіти для досягнення результатів навчання. Такі результати можуть включати додаткові знання та вміння за різними професійними кваліфікаціями за одним видом занять. Заклад освіти пропонує здобувачу освіти освітні компоненти для вільного вибору з переліку, визначеного освітньою програмою.

16. Освітня програма з одночасним здобуттям профільної середньої освіти за професійним спрямуванням інтегрує зміст обов’язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом профільної середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25 липня 2024 р., № 851 (Офіційний вісник України, 2024 р., № 71, ст. 4249), та обов’язкових результатів навчання, визначених Стандартом.

Вивільнений навчальний час за результатами інтеграції змісту обов’язкових результатів навчання може бути використаний для теоретичної та/або практичної підготовки, корекційно-розвиткового складника для осіб з особливими освітніми потребами (за потреби), реалізації інших складників.

Зміст результатів навчання обов’язкових освітніх компонентів за обраним профілем навчання професійного спрямування формується відповідно до обраного професійного стандарту, а у разі його відсутності — кваліфікаційної характеристики.

17. Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів освіти за освітніми компонентами, що формують програмні результати навчання для

здобуття професійної освіти, формами організації освітнього процесу та іншими складниками, його розподіл між обов'язковими освітніми компонентами та освітніми компонентами для вільного вибору визначено в базовому навчальному плані професійної освіти (додатки 3 і 4).

18. Заклад освіти на підставі базового навчального плану професійної освіти розробляє навчальний план, який визначає перелік та обсяг освітніх компонентів в академічних годинах/кредитах ЄКТС, послідовність їх вивчення, графік освітнього процесу, форми контрольних заходів, зокрема поточного і підсумкового контролю.

На основі навчального плану заклад освіти у взаємодії із здобувачами освіти розробляє та затверджує індивідуальні навчальні плани (за потреби).

19. Освітні програми погоджуються педагогічною радою і наглядовою радою та затверджуються керівником закладу освіти.

20. Методичні рекомендації щодо розроблення освітньої програми здобуття освітньої кваліфікації "спеціаліст" затверджує МОН.

Заклади освіти із специфічними умовами навчання, військові заклади професійної освіти провадять освітню діяльність за власними освітніми програмами або типовими освітніми програмами, що розробляються відповідно до вимог Законів України "Про освіту" та "Про професійну освіту", схвалюються педагогічною радою, погоджуються замовником кадрів і затверджуються згідно з вимогами законодавства у відповідній сфері.

21. Форми та види контрольних заходів для оцінювання програмних результатів навчання та порядок їх здійснення визначаються МОН.

22. Присудження освітньої кваліфікації "спеціаліст" та присвоєння професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій) здійснюється у порядку, визначеному законодавством.

23. Порядок присудження освітньої кваліфікації "спеціаліст" та присвоєння професійної кваліфікації (професійних кваліфікацій) в закладах професійної освіти із специфічними умовами навчання, військових закладах професійної освіти, закладах професійної освіти при установах виконання покарань визначається державними органами, до сфери управління яких належать такі заклади.

_____

Додаток 1
до Стандарту професійної освіти

ОБСЯГ
освітньої програми здобуття освітньої кваліфікації “спеціаліст”
за однією або кількома професійними кваліфікаціями

Основа здобуття професійної освіти		Обсяг освітньої програми в кредитах ЄКТС з урахуванням професійних кваліфікацій 3, 4, 5 рівня Національної рамки кваліфікацій			Кількість присвоєних професійних кваліфікацій, що можуть бути здобуті за освітньою програмою
		3 рівень Національної рамки кваліфікацій	4 рівень Національної рамки кваліфікацій	5 рівень Національної рамки кваліфікацій	
Повна загальна середня освіта		40	40—60	60—90	одна професійна кваліфікація
		40—60	60—90		дві або три професійні кваліфікації за одним видом занять*
		60—90	90—120		дві або три професійні кваліфікації за різними видами занять**
Базова середня освіта	без здобуття профільної середньої освіти професійного спрямування	40	40—60		одна професійна кваліфікація***
	із одночасним здобуттям профільної середньої освіти	180	180	180	одна, дві або три професійні кваліфікації

професійного
спрямування

---

* Обсяг освітньої програми здобуття освітньої кваліфікації “спеціаліст” за двома або трьома професійними кваліфікаціями 3 та 4 рівня Національної рамки кваліфікацій за одним видом занять не перевищує 90 кредитів ЄКТС.

** Обсяг освітньої програми здобуття освітньої кваліфікації “спеціаліст” за двома або трьома професійними кваліфікаціями 3 та 4 рівня Національної рамки кваліфікацій за різними видами занять не перевищує 120 кредитів ЄКТС.

*** Особа, яка вступає на основі базової середньої освіти та не здобуває одночасно профільну середню освіту, може здобути освітню кваліфікацію “спеціаліст” за професійною кваліфікацією не вище 4 рівня Національної рамки кваліфікацій.

Додаток 2
до Стандарту професійної освіти

ОБОВ'ЯЗКОВІ КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ
освітньої кваліфікації "спеціаліст"

Обов'язкові ключові компетентності особи, яка здобула освітню кваліфікацію "спеціаліст", визначають здатність застосовувати знання, уміння, навички та інші особистісні якості для виконання професійних завдань, а саме:

ідентифікувати, розуміти, виражати, пояснювати процеси, явища, події, факти, почуття і думки в усній та письмовій формі з використанням візуальних, аудіо- та цифрових матеріалів у різних контекстах; формулювати та висловлювати свої усні та письмові аргументи до конкретної професійної або суспільної ситуації; вести діалоги;

використовувати мову для спілкування, продукування складних деталізованих усних і письмових повідомлень, зокрема у професійній діяльності або навчанні, суспільних і культурних контекстах відповідно до власних потреб;

використовувати математичні інструменти розрахунків, логічне мислення та математичні методи розв'язання професійних та життєвих проблемних ситуацій; розробляти плани своїх дій, аналізувати професійні ситуації; представляти та/або інтерпретувати інформацію у різних формах візуалізації (формули, таблиці, графіки, діаграми);

пояснювати явища, процеси, закономірності, факти та події повсякденного життя і професійної діяльності; формулювати запитання та робити висновки на основі доказів для подальшого використання на запити особистих та суспільних потреб; усвідомлювати вплив технологічних змін, енергетичних витрат і екологічних проблем, зумовлених людською діяльністю, та власну відповідальність як громадянина;

шукати, обробляти, оцінювати та етично використовувати інформацію; впевнено, критично та відповідально використовувати цифрові технології у навчальній, професійній і суспільній діяльності; застосовувати цифровий контент; використовувати інформаційну і медіаграмотність, дотримуватися вимог цифрової безпеки для спілкування, співпраці та розв'язання проблемних професійних та життєвих ситуацій;

ефективно керувати часом та інформацією, працювати з іншими, зберігати стійкість, керувати індивідуальною освітньою траєкторією та проектувати майбутню професійну діяльність; справлятися з невизначеністю і складністю, підтримувати фізичне, емоційне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя; співпереживати, конструктивно

вирішувати конфлікти, приймати рішення в умовах надзвичайних ситуацій та економічних потрясінь;

діяти як відповідальний громадянин і повною мірою брати участь у громадському та соціальному житті; розуміти соціальні, економічні, правові та політичні процеси, концепції, структури, цілі сталого розвитку; дотримуватися принципів доброчесності; виявляти повагу до державних символів та суспільно-державних цінностей України;

бути готовим до участі у національному спротиві, виконувати конституційний обов'язок щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України, шанування її державних символів; діяти в умовах кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці України;

виявляти ініціативність, використовувати знання та вміння з основ підприємництва і фінансової грамотності у професійній діяльності; вміти перетворювати ідеї на цінності для інших; творчо і критично мислити під час розв'язання проблем; працювати спільно, планувати та виконувати власну роботу у проектах, що мають соціальну, культурну або фінансову цінність;

поважати культурне різноманіття, ідеї, мистецтво та культурні практики; усвідомлювати свою роль у суспільстві та оцінювати внесок культури у сталий розвиток.

_____

Додаток 3
до Стандарту професійної освіти

БАЗОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

здобуття освітньої кваліфікації “спеціаліст” та професійної кваліфікації 3 рівня Національної рамки кваліфікацій на основі базової середньої освіти без здобуття профільної середньої освіти або здобуття освітньої кваліфікації “спеціаліст” та професійної кваліфікації 3 або 4, або 5 рівня Національної рамки кваліфікацій, або дві, або три професійних кваліфікацій 3 або 4, або 3 та 4 рівня Національної рамки кваліфікацій за одним або різними видами занять на основі повної загальної середньої освіти

Навчальне навантаження здобувачів професійної освіти за освітніми компонентами, що формують програмні результати навчання для здобуття професійної освіти, формами організації освітнього процесу та іншими складниками	40 кредитів ЄКТС/ 1200 годин	60 кредитів ЄКТС/ 1800 годин	90 кредитів ЄКТС/ 2700 годин	120 кредитів ЄКТС/ 3600 годин
	академічні години*			
1. Обов’язкові освітні компоненти:	до 264 академічних годин			
1) за Стандартом професійної освіти				
2) за професійним стандартом (професійними стандартами) або кваліфікаційною характеристикою (кваліфікаційними характеристиками)	від 540 академічних годин	від 948 академічних годин	від 1560 академічних годин	від 2172 академічних годин
2. Освітні компоненти для вільного вибору**	до 15 відсотків загального обсягу освітньої програми			
3. Контрольні заходи	від 12 академічних годин			
Разом загальний обсяг навчальних занять (пункти 1—3)	до 960 академічних годин	до 1440 академічних годин	до 2160 академічних годин	до 2880 академічних годин
Самостійна робота здобувачів професійної освіти***	до 6 академічних годин на 1 кредит ЄКТС			
Консультації	до 70	до 100	до 150	до 200
Корекційно-розвитковий компонент****				

_____

* Кількість академічних годин для реалізації теоретичної підготовки становить до 40 відсотків, для реалізації практичної підготовки від 60 відсотків загального строку навчання здобувача професійної освіти.

** Академічні години освітніх компонентів для вільного вибору можуть бути перерозподілені закладом освіти на обов'язкові освітні компоненти або інші складники, визначені закладом професійної освіти.

*** Години самостійної роботи здобувача освіти реалізуються здобувачем освіти у вільний від навчальних занять час під керівництвом педагогічного працівника або без його безпосередньої участі.

**** Години корекційно-розвиткового компонента (за потреби) не враховуються під час визначення загального обсягу навчального навантаження здобувача освіти.

Додаток 4
до Стандарту професійної освіти

БАЗОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

здобуття освітньої кваліфікації “спеціаліст” та одна, дві або три професійних кваліфікацій 3 або 4, або 3 та 4 рівня Національної рамки кваліфікацій за одним або різними видами занять або професійної кваліфікації 5 рівня Національної рамки кваліфікацій з одночасним здобуттям профільної середньої освіти за професійним спрямуванням, визначеної Державним стандартом профільної середньої освіти

Навчальне навантаження здобувачів професійної освіти за освітніми компонентами, що формують програмні результати навчання для здобуття професійної освіти та профільної середньої освіти за професійним спрямуванням, формами організації освітнього процесу та іншими складниками	180 кредитів ЄКТС/ 5400 годин академічні години*
1. Обов’язкові освітні компоненти за Типовим навчальним планом профільної середньої освіти конкретного профілю навчання професійного спрямування	від 2191 академічної години
2. Обов’язкові освітні компоненти з обраним профілем навчання відповідно до Типового навчального плану профільної середньої освіти конкретного профілю навчання професійного спрямування, професійного стандарту (професійних стандартів) конкретної професії (конкретних професій), у разі його/їх відсутності — кваліфікаційної характеристики (кваліфікаційних характеристик) відповідної професії (відповідних професій)	до 1683 академічних годин
3. Вибіркові освітні компоненти** відповідно до Типового навчального плану профільної середньої освіти конкретного профілю навчання професійного спрямування	до 434 академічних годин
4. Контрольні заходи	від 12 академічних годин
Разом загальний обсяг навчальних занять (пункти 1—3)	до 4320 академічних годин

Навчальне навантаження здобувачів професійної освіти за освітніми компонентами, що формують програмні результати навчання для здобуття професійної освіти та профільної середньої освіти за професійним спрямуванням, формами організації освітнього процесу та іншими складниками	180 кредитів ЄКТС/ 5400 годин
	академічні години*
Самостійна робота здобувачів професійної освіти***	до 6 академічних годин на 1 кредит ЄКТС
Консультації	до 300 академічних годин
Корекційно-розвитковий компонент****	

_____

* Кількість академічних годин для реалізації теоретичної підготовки становить до 40 відсотків, для реалізації практичної підготовки від 60 відсотків загального строку навчання здобувача професійної освіти.

** Академічні години вибіркових освітніх компонентів можуть бути перерозподілені закладом освіти на обов'язкові освітні компоненти за обраним профілем навчання або інші складники, визначені закладом професійної освіти, але не можуть бути перерозподілені на обов'язкові освітні компоненти.

*** Години самостійної роботи здобувача освіти реалізуються здобувачем освіти у вільний від навчальних занять час під керівництвом педагогічного працівника або без його безпосередньої участі.

**** Години корекційно-розвиткового компонента (за потреби) не враховуються під час визначення загального обсягу навчального навантаження здобувача освіти.